

Tillsammans med Jesus

Predikan av Jan-Gunnar Wahlén 11 jan 2015

Inledning

Vi har nyligen gått in i ett nytt år och håller på att lära oss att skriva 2015 istället för 2014. Och då tycker jag att det passar bra om vi pratar lite om vad vi vill men framför allt vad vi tror att Gud vill med oss. Först av allt vill jag säga att jag tror att det är oerhört viktigt att vi har drömmar och visioner. Det gäller oss som individer lika mycket. Om jag inte har någonting som jag vill uträtta, något mål att sträva efter är det svårt att se sitt liv som meningsfullt. För de allra flesta av oss är drömmar, mål och visioner en viktig drivkraft.

”Hjärtat skall gro av drömmar, annars är hjärtat armt” diktade Bo Bergman. Det kan nog sägas gälla även en församlings hjärta. Hur ser Lundhagskyrkans hjärta ut? Vad är Lundhagskyrkans DNA? Historiskt sett, just nu och framöver. Det är frågor som vi har funderat över i visionsgruppen. Nu ska jag försöka säga något om vad det innebär att vara församling i världen, om kyrkans förhållande till det omgivande samhället. Och då kommer jag att ge några historiska exempel. Mot slutet så vill jag komma in på visionsgruppens förslag till vision för Lundhagskyrkan.

Församlingen och samhället –en växelverkan

En gång för alla har Jesus planterat visionen om Guds rike. Det kan man säga var temat i hela hans förkunnelse. Och när han gjorde under och upprättade människor var det tecken på det här riket. Och som hans lärjungar är det vårt uppdrag är att fortsätta utbreda riket. Vi ska påverka omvärlden med Guds kärlek. Jesus säger på ett ställe att riket är ”som en surdeg som en kvinna arbetar in i tre mått mjöl, till slut blir alltsammans syrat” (Matt 13:33). Det finns även andra bilder av det här uppdraget. ”Ni är jordens salt ... och världens ljus (Matt 5:13, 14) säger Jesus. Och Paulus skriver: ”Anpassa er inte efter denna världen, utan låt er förvandlas genom förnyelsen av era tankar, så att ni kan avgöra vad som är Guds vilja: det som är gott, behagar honom och är fullkomligt”. (Rom 12:2).

Hur lever man som församling i världen? Det är inte alltid så lätt. Antingen är vi så rädda för världens inflytande att vi stänger in oss och försöker undvika all kontakt med omgivningen. Så försöker vi konservera någon slags biblisk kultur. Ungefär som Amish People. Men man behöver inte gå så långt, en frikyrkoförsamling på 50-talet hade nog också en egen kultur. Eller också gör vi allt för att vara relevanta och aktuella att vi anpassar oss så mycket att vi helt uppslukas av tidsandan. I det sekulariserade Skandinavien har många kyrkor tyvärr gått åt det hållet.

Mellan dessa poler försöker vi orientera oss som kristen församling: trohet mot Gud och hans ord och relevans i det omgivande samhället. Vi säger ofta att det är formen som ska anpassas, inte innehållet i budskapet men så enkelt är det nog inte. Formerna är bärare av budskapet och budskapet påverkar i alla fall ibland formerna.

Hur har då kyrkan förhållit sig till samhället genom historien? Våldigt olika. Men det är nog ingen tvekan om att den kristna församlingen har påverkat omgivningen i många delar av världen. Ofta har det visat sig i form av ett moraliskt uppvaknande och att människor kommit på fötter. Det kan man säga både om den framväxande kristendomen i romarriket och i 1800-talets väckelserörelser i Sverige. När vi ska tala om demokratins framväxt i Sverige går det inte att bortse från frikyrkorörelsen. Det som hände i Polen på 80-talet när människor reste sig upp ur kommunismens förtryck var inte bara en politisk företeelse utan också en religiös. Banden mellan fackföreningsrörelsen Solidaritet och Katolska kyrkan var tydliga.

Men det är ju också tvärt om: att samhället påverkar den kristna församlingen. Att det finns en växelverkan. Sociologen Max Weber intresserade sig för relationen mellan religion och samhälle och kom fram till att den protestantiska kristendomen, särskilt kalvinismen, var en starkt bidragande orsak till framväxten av kapitalismen. Och om det var bra eller dåligt kan man ju ha olika uppfattningar om.

Här i Sverige talar vi ibland om Gnosjöandan. Om ni inte är bekanta med det uttrycket så ska jag citera ur Wikipedia där det står att uttrycket används om ”regioner kännetecknande av driftighet, småföretagande och informella nätverk, och ses då som motsats till områden färgade av [bruksmentalitet](#). Regionen har historiskt haft rika sociala nätverk, bland annat ett stort antal [frikyrkor](#) och starka [nykterhets-och idrottsrörelser](#)”.

Kyrkorna har alltså påverkat samhället på ett sätt som av de flesta anses positivt. Men väckelserörelserna från 1700-talet och framåt -som vi ibland idealiserar- var också en del av sin tid. Och det är vi fortfarande. Jag ska ge några exempel.

Från folklighet till underhållningsmentalitet

Att människor drogs till väckelsemötena berodde inte bara på att de hade syndanöd och längtade efter förlåtelse. Det också men det var förmodligen en blandning av flera faktorer. På många platser var väckelsemötena den tidens stora ”happening”. Hit kom en massa intressanta människor, här sjöngs medryckande och moderna sånger och predikanterna var folkliga och ofta roliga.

Det här är också ett arv på gott och ont i våra sammanhang. Folkligheten, att människor upplever att det här är någonting för vanligt folk är någonting positivt. Det var väl därför man talade om folk-väckelsen. Men den andra sidan av myntet är att formerna blir så känsliga för tidsandan att man riskerar att bli offer för en slags underhållningsmentalitet. Ibland tror jag faktiskt att vi lider lite av det i frikyrkorna. När vi talar om estraden eller t.o.m. scenen här framme.

När Sigfrid Deminger skrev sin artikel ”Frikyrkan bar inte” i Dagen för ett par år sen blev jag mest konfunderad. Det verkade som om han menade att Svenska kyrkan var mallen som vi skulle försöka likna så mycket som möjligt. Och då blev min fråga: varför då? Om alla kyrkor ser lika ut, behövs vi då? Men kanske var det den här underhållningsmentaliteten som han ville sätta fingret på: att vi så gärna vill vara lättsamma och underhållande att vi blir ytliga.

Kanske kan det ligga någonting i det. Vi har nog anledning att fråga oss när vi ger varandra tillfälle till fördjupning och eftertanke. När serverar vi grovt bröd som tar lite tid att tugga? Jag är inte säker på att jag håller med Sigfrid Deminger om vad det innebär men jag tror ändå att vi behöver ta till oss den här varningen för ytlighet.

Från personlig tro till individualism

Ett annat exempel på att väckelsen var en del av sin tid kan vi ta från den pietistiska fromheten som lyfte fram den personliga relationen med Jesus. Det var en reaktion mot den opersonliga kollektiva kyrkofromheten. Men paradoxalt nog blev det också en del av sekulariseringen då den kristna tron individualiserades på ett sätt som låg i linje med den nya tidens idéer, exempelvis liberalismen som lyfte fram individens frihet. Nu är det omöjligt att analysera sin egen tid men jag skulle ändå vilja säga att dagens kristendom är mycket präglad av det här individuella synsättet.

Jag tror att det behöver sägas igen att vi lever i en tid med en mycket långt driven individualism. Det är klart att det påverkar oss. Titta t.ex. på våra sångtexter, det är betydligt vanligare med ”jag” än ”vi”. Det är bara i en individualistisk tid som man kan få höra folk säga att de lika gärna kan möta Gud i naturen som i kyrkan. Om det stämde skulle vi ju inte behöva varandra och då kunde vi ju lägga ner. Här har vi någonting viktigt att återerövra från den urkristna tron. Ett viktigt bidrag som kommer från vår väckelsetradition är att lyfta fram den personliga tron men frågan är: när glider den över i individualism?

Tillsammans med varandra och Jesus

En tendens i allt föreningsliv i dag är att det ideella engagemanget minskar. Och det är en stor utmaning för oss att vara och göra församling TILLSAMMANS. Jag tror att det är ett väldigt viktigt ord när vi formulerar våra visioner. Om vi ska få en självbild som stämmer med NTs syn på församlingen är det helt centralt att vi står tillsammans. Och därför ville vi ha med det som ett grundord när vi spånade i visionsgruppen. Det tror jag också ligger i Lundhagskyrkans historia. Här har alltid delaktighet varit något av ett signum. 1987 var det 35 personer som *tillsammans* grundade Hovsta frikyrkoförsamling. 2002 räknades 128 medlemmar in och nu är vi ungefär 220. Det är först och främst en fantastiskt glädjande utveckling. Och långt ifrån en självklarhet i svensk kristenhet, tvärtom är det ganska ovanligt.

Men med en sådan ökning är det lätt hänt att det inte blir samma delaktighet hos alla. Är man 35 stycken då är det klart att alla måste vara med och hjälpa till. Det är lite skillnad på 220 för att inte tala om drygt 900 som tillhör Lundhagskyrkans moderförsamling Filadelfia. Det finns människor här som dragit och drar ett tungt lass. Och jag tror också att det hos en del finns en viss trötthet. Vi lever i en hetsig tid med en mängd krav från olika håll. Vi orkar inte ta på oss mer och då är det inte alltid så lätt att få ihop folk till olika saker.

Därför tyckte vi att det var viktigt att lyfta fram att vi inte bara är församling tillsammans med varandra och de resurser som vi har utan först och främst

TILLSAMMANS MED JESUS

Det är inte vi själva eller vår förmåga att underhålla och roa som är det centrala utan Jesus.

Under hösten har vi talat om att följa honom och jag vill läsa om när han kallar lärjungarna:

Vid samma tid gick han upp på berget för att be, och natten igenom bad han till Gud. När det blev dag samlade han sina lärjungar, och bland dem valde han ut tolv, som han kallade apostlar: Simon, som han också gav namnet Petrus, och hans bror Andreas, Jakob, Johannes, Filippos, Bartolomaios, Matteus, Tomas, Alfaios son Jakob, Simon, som kallades seloten, ¹⁶Jakobs son Judas och Judas Iskariot, han som blev förrädare.

Sedan gick han ner tillsammans med dem och stannade på ett ställe på slätten. Där var en mängd lärjungar till honom, och en stor folkmassa från hela Judeen och Jerusalem och från kustlandet vid Tyros och Sidon hade kommit för att lyssna på honom och få sina sjukdomar botade. De som plågades av orena andar blev hjälpta, och hela hopen försökte röra vid honom, ty det gick ut kraft från honom, och han botade alla.

(Luk 6:12-16). Nyckelversen för oss är den 17:e. ”Sedan gick han ner tillsammans med dem”.

Det är när man går för länge i sin egen kraft som man blir trött. Och jag tror att det finns en hemlighet med att komma till sitt eget slut, att tömmas på egna resurser. Paulus var en väldigt driftig och duktig människa och ändå kom han till sitt eget slut. ”i svagheten blir kraften störst ... när jag är svag, då är jag stark” (2 Kor 12:9, 10). Därför är det viktigt att betona: vi är tillsammans med Jesus, han som har all makt i himlen och på jorden.

För mig har de här orden ”Tillsammans med Jesus” ringt i huvudet under en rätt lång tid. Jag tror det är grunden för allt församlingsarbete. Förlorar vi honom, förlorar vi allt. Men äger vi honom har vi också allt. Tillsammans med Jesus finns alla möjligheter. Han är både vår förebild och frälsare. Hos honom finns alla de här tre riktningarna som jag har talat om tidigare: **uppåt, inåt och utåt**. I den här texten vi läste står det allra först att Jesus tillbringade natten i bön. Relationen till Gud var grunden för allt annat han sa och gjorde. På ett liknande vis är bönen själva andningen i en kristen församling. Låt oss samtala om hur vi kan utveckla bönelivet i Lundhagskyrkan!

Efter att ha bett och lyssnat in Guds ledning utsåg han lärjungarna som kom att bli en väldigt intim gemenskap. Det var säkert en rätt stor utmaning eftersom de kom från så olika bakgrund: allt ifrån Simon seloten som ville krossa romarna med vapen till Matteus tullindrivaren som gick ockupanternas ärenden. Tala om politisk spännvidd! Den här gruppen träffades inte bara lite snabbt en gång i veckan då de tittade varandra i ryggen en stund, nej de möttes verkligen.

Men lärjungegemenskapen blev aldrig intern, det fanns hela tiden en rörelseriktning utåt. Det glada budskapet måste ut! Jesus mötte människorna och botade de sjuka läste vi. Och det utgick kraft ifrån honom (v19). Bara några kapitel senare (kap 9) skickar Jesus ut lärjungarna för att göra samma saker som han själv. Det är vad lärjungaskap och efterföljelse handlar om.

Här kommer till slut förslaget, om vi tar en bit i taget:

TILLSAMMANS MED JESUS

vill vi

Växa tro

Med ”växa i tro” menar vi att själva omvändelsen bara är början på en spännande vandring tillsammans med Jesus. Vi har mött Jesus men vi är inte färdiga med honom utan vill vara vägens folk. Som efterföljare vill vi hela tiden lära oss mer, formas efter hans bild och göra det han gjorde. Här finns onekligen rätt mycket att växa i, eller hur? Det handlar om bönelivet men också om de andliga gåvorna som ju Jesus fungerade fullt ut i.

Möta varandra

Med ”möta varandra” vill vi lyfta fram att församling i första hand är gemenskap. Vi ses, byter några ord men möter vi verkligen varandra? Det är utmaningen i en tid där allt ska gå fort och vi har så mycket att göra. Paulus beskriver det som att i Kristi kropp är vi lemmar som är till för varandra (Rom 12:5). Vi är kallade att bära varandras bördor (Gal 6:2). Och är man över 200 medlemmar är det helt nödvändigt att träffas i mindre sammanhang för att det ska fungera. Så låt oss fortsätta att uppmuntra varandra att vara med i en mindre grupp.

Sprida Guds kärlek

I en tid som handlar så mycket om att ta och roffa åt sig är vår uppgift att ge vidare vad vi fått som gåva. De diakonala utmaningarna är stora men när vi hade det här besöket från Immanuelskyrkan fick vi höra vad en varm kristen gemenskap kan få betyda för en trasig människa. Kanske finns det en atmosfär här i vår mitt som vi inte själva märker?

Att sprida Guds kärlek handlar både om att leva ut vår tro i vardagslivet där vi är och det man brukar kalla yttre mission. Och det är en utmaning på många olika sätt. Jag är så glad över den här kulturen att unga människor åker ut för att sen komma hem och berätta vad de varit med om. Det borde inspirera oss alla, för det är inte bara unga människor som Gud kallar att sprida hans kärlek.

För reflexion och eftertanke

1. Har ni några förslag till ändringar av ”visionstexten”?
2. Samtala om några konkreta och i bästa fall mätbara målsättningar utifrån de tre punkterna.
3. Att leva ”i världen men inte av världen” är inte alltid så enkelt. Vilka är vår tids största utmaningar för oss som vill vara Jesu efterföljare? Är det underhållningsmentalitet, individualism, otydlighet, ytlighet, ombytlighet, rasism eller något annat?